

RAD DRUŠTVA OD 1. SVIBNJA 1980. DO 31. PROSINCA 1982.

Dana 23. III 1982. u dvorani Mjesne zajednice »Spinut« održana je i glavna godišnja skupština Društva.

Na konstituirajućoj sjednici 26. III 1982. za predsjedavajućeg je izabran Stanko Piplović; za njegove zamjenike Marija Znidarčić i Mladen Ivić, za tajnika Arsen Duplančić a za zamjenika Anka Jakaša; za blagajnika Marija Pilić, ekonoma Nada Karlovac, bibliotekare Ivo Frleta i Jerko Machiedo. U komisiju za predavanje izabrani su Gordana Sladoljev i Ivo Donadini; u komisiju za izlete Joško Viskiće, Marija Znidarčić i Miće Gattin; u komisiju za proslavu Dana Društva Giorgia Meneghello, Mladen Ivić, Joško Viskiće i Anton Hrušić a u komisiju za vođenja Marija Znidarčić i Nada Čavka. Redakcijski odbor časopisa »Kulturna baština« ostao je u istom sastavu, tj. Ante Sapunar, Gordana Sladoljev, Duško Kečkemet, Stanko Piplović i Radovan Vidović. U Predsjedništvo su na skupštini još izabrani Marijan Lozo, Miroslav Pera i Jaša Vuković.

Moramo s pijetetom istaknuti da su u ovom razdoblju umrla trojica osnivača i veoma zaslužna člana Predsjedništva: Leo Ivanda (12. XI 1980), Slavko Širišćević (11. VIII 1981) i Ena Iveta Grisogono (14. X 1982).

PREDAVANJA

Značajnu djelatnost Društva predstavlja organiziranje predavanja koja se održavaju skoro svaki mjesec. Tijekom 1980. su se održavala u dvorani MZ »Grad«, i dvorani Muzeja narodne revolucije. Predavanja je organizirala Gordana Sladoljev. U proteklom razdoblju održana su slijedeća predavanja.

3. VI 1980. dr Šimun Jurišić: Kulturni život u Splitu poslije I svjetskog rata.

10. VI 1980. Andro Martinis: S puta po Nizozemskoj i Belgiji.

17. XII 1980. mr Ivo Babić: Kaštelanski zaljev kroz vjekove.

24. II 1981. dr Nenad Cambi: Antički tragici i antička tragedija na likovnim spomenicima Dalmacije.

10. III 1981. prof. Branko Kirigin: Novootkriveno blago na otoku Visu.

24. III 1981. dr Tomislav Marasović: Ranosrednjovjekovna crkva sv. Trojice u Splitu — vrijednost i problemi zaštite.

7. IV 1981. Perislav Petrić: Topografski nazivi obalnog područja Splitskog poluotoka.

23. IV 1981. dr Duško Kečkemet: Vicko Andrić — arhitekt i konzervator.

27. X 1981. prof. Tatjana Kovač: Razvoj i značenje Muzeja narodne revolucije u Splitu.

12. XI 1981. dr Duško Kečkemet: Burna prošlost i neizvjesna budućnost Vranjica.

10. XII 1981. prof. Branko Kirigin: Arheolog u Grčkoj.

4. II 1982. mr Jasna Jeličić: Konzervacija ranokršćanskih mozaika u Supetru.

25. II 1982. dipl. inž. arh. Goran Nikšić: Konzervacija spomenika kulture u Mađarskoj.

9. III 1982. Andro Martinis: Pomorske bitke, ratni brodovi i gusari na poštanskim markama.

1. IV 1982. prof. Vedran Gligo: Naši humanisti i njihova protuturska aktivnost.

29. IV 1982. prof. Mirjana Škunca: Iz muzičkog života starog Splita 60-tih godina prošlog stoljeća.

7. X 1982. dr Ivo Perić: Duje Rendić-Miočević prvi načelnik ponarodene općine.

14. X 1982. dr Ivan Pederin: Austrijski humorist Theodor Schiff o starom Splitu sedamdesetih godina XIX stoljeća.

28. X 1982. dr Julije Grabovac: Trijumf nacionalne ideje u Splitu.

4. XI 1982. prof. Josip Posedel: Natko Nodilo, đak i profesor splitske gimnazije.

11. XI 1982. dr Miloš Milošević: Slavijska čitaonica u Dobroti i osvrt na kulturno-politički preporod u Dalmaciji.

18. XI 1982. dr Stijepo Obad: Splitski težaci u narodnom preporodu.

25. XI 1982. prof. Frano Baras: Odras stranačkih borbi na ulicama Splita.

2. XII 1982. dipl. inž. arh. Slavko Mujlačić: Izgled i izgradnja Splita pri koncu XIX stoljeća.

9. XII 1982. dr Kruno Prijatelj: Slikarstvo u Splitu u vrijeme narodnog preporoda

9. XII 1982. dr Duško Kečkemet: Patriotski lik Ivana Rendića u doba preporoda.

18. XII 1982. prof. Nevenka Bezić Božanić: Svakodnevni život Splita od 1870—1890. (uz recital).

Predavanjem dra T. Marasovića Društvo se uključilo u javnu raspravu u vezi sa stambenom izgradnjom oko crkve sv. Trojice. Predavanjem prof. T. Kovač Društvo se pridružilo proslavi 40. obljetnice ustanka naroda i narodnosti Jugoslavije dok je Dan zaštite spomenika kulture obilježen predavanjima mr J. Jeličić i arh. G. Nikšića. Ciklusom predavanja u listopadu, studenom i prosincu 1982. Društvo je dalo svoj doprinos proslavi 100. obljetnice pohrvaćenja splitske općine. U dogovoru s redakcijom časopisa »Mogućnosti« sva predavanja o hrvatskom narodnom preporodu bit će tiskana u tematskom broju tog časopisa. Radi uspješnijeg oglašavanja ovih predavanja tiskan je poseban plakat s njihovim popisom.

IZLETI

Za izlete koje organizira Društvo vlada velik interes pa su neki od njih ponovljeni. Organizaciju izleta vode Miće Gattin, Joško Viškić, Marija Znidarčić. U ovom razdoblju održani su slijedeći izleti:

15. VI 1980. Bribir, Skradin, Benkovac, Vrana, Biograd — vodič prof. Anka Jakaša.

23—24. IX 1980. Biograd, Pašman, Ugljan, Zadar, Nin — vodič mr Radomir Jurić.

11. IV 1981. Omiš, Imotski — vodiči dr Miroslav Pera i Marijan Lozo.

8—10. V 1981. Pelješac, otok Korčula — vodič prof. Anka Jakaša.

22—24. V 1981. Pelješac, otok Korčula — vodič Arsen Duplančić.

17—18. X 1981. »Šetnja po otoku Braču« — vodič dipl. inž. arh. Joško Marušić.

27. III 1982. Šibenik — vodič prof. Ksenija Kalauz.

14—15. V 1982. Hvar, Jelsa, Vrboska, Stari Grad — vodič prof. Marinko Petrić.

31. V—6. VI 1982. Beograd (Kuća cvijeta), Đerdap, Kladovo, fruškogorski manastiri, Sremski Karlovci, Oplenac, Kragujevac (Šumarice), manastir Žiča (lokalni vodiči).

29. IX—3. X 1982. Skopje, Stobi, Herakleja, Bitola, Ohrid, Struga, Mavrovo (lokalni vodiči).

IZDAVAČKA DJELATNOST

U 1981. tiskan je dvobroj 11—12 časopisa »Kulturna baština« koji je sa svoje 184 stranice i brojnim ilustracijama do sada najobimniji. Osvrt na ovaj broj dao je mr Franko Oreb u »Slobodnoj Dalmaciji« od 17. IX 1981. Potrebno je napomenuti da je za časopis prvi put 1981. Društvo dobilo financijsku pomoć od 30.000,00 dinara od SIZ-a u oblasti kulture.

Nastavljajući seriju posebnih izdanja Društvo je 1982. a zahvaljujući novčanoj pomoći Skupštine općine Split, objavilo zbornik radova »Hrvatski narodni preporod u Splitu 1882« (prikaz mr F. Oreba u »Slobodnoj Dalmaciji« od 1. IX 1982. i prof. F. Barasa na Radio-Splitu). Promocija tog zbornika održana je 29. X u Muzeju narodne revolucije.

»Vodič kroz muzeje i galerije Splita« nalazi se, međutim, pred izlaskom iz tiska.

Društvo je 1982. za svoju izdavačku djelatnost dobilo svojevrсно priznanje jer je bilo pozvano da svojim dosadašnjim izdanjima sudjeluje na izložbi »Interliber 82« u Zagrebu od 19—25. IV. Na toj izložbi javnosti su bila predstavljena izdanja muzeja i galerija.

PROSLAVA DANA DRUŠTVA

Na dan kada je Marko Marulić posvetio »Juditu« kumu Dujmu Balistriliću Društvo svake godine slavi svoj Dan. Posebno svečana akademija održana je

21. IV 1981. u depandansi Doma JNA u povodu 10. obljetnice osnutka Društva. Nakon pozdravne riječi predsjednika pročitan je referat o desetogodišnjem radu. Potom je Marko Bralić recitirao odlomke iz Marulićeve »Judite«. U glazbenom dijelu programa sudjelovali su Ante Matanović, Cyntia Hansell-Bakić, Gordan Sladoljev, Josip Škunca, Panarot Pankov, Edi Roje, Alojz Medved i Muški zbor RKUD »Brodosplit« pod ravnanjem mo Josipa Veršića, te Na'ida Dvorn'k i Tatjana Roje Solovera kao klavirski pratnja. Sutradan su nakon govora prof. Smilje Grimani o Marku Maruliću položeni vijenci na njegov grob i spomenik.

U 1982. svečana akademija održana je 16. IV, također u depandansi Doma JNA. U glazbenom dijelu nastupili su Dušan-ka Simonović, Ante Matanović, Muški zbor RKUD »Brodosplit« s dirigentom mo Josipom Veršićem, Milo Vasić, Ana Domančić, Josip Škunca, Edi Roje i Alojz Medved te Tatjana Roje Solovera za klavirom. Kraćim predavanjem prof. Josipa Posedela »Odjek pobjede narodnjaka u Splitu 1882. godine« i nastupom Stanka Bogojevića koji je recitirao odlomke iz Botićeva spjeva »Bijedna Mara« najavljena je proslava 100. obljetnice pohrvaćenja splitske općine. Dana 22. IV položeni su vijenci na grob i spomenik Marku Maruliću.

PROSLAVA 100. OBLJETNICE POBJEDE NARODNJAKA NA IZBORIMA ZA OPĆINSKO VIJEĆE SPLITA

U okviru proslave ovog važnog događaja Društvo je 1982. priredilo nekoliko manifestacija. Tako je već na svećanoj akademiji prof. J. Posedel održao prigodno predavanje. Nakon toga tiskan je zbornik »Hrvatski narodni preporod u Splitu 1882« koji je javnosti bio predstavljen 29. X u Muzeju narodne revolucije. Nakon govora predsjednika Društva dipl. inž. Stanka Piplovića i predsjednika Skupštine općine dipl. inž. arh. Dragutina Matošića Gudački kvartet »Odak« izveo je kratki koncert s dje-lima Borodina i Odaka, a zatim je priređen koktel. Dana 27. X delegacija Društva položila je vijenac na grobove splitskih načelnika na Lovrincu. Prigodni

govor održao je potpredsjednik dipl. prav. Mladen Ivić. Grobove načelnika i njihov okoliš uredilo je, na poticaj Društva Komunalno poduzeće »Parkovi i nasadi« i OUR Lovrinac.

Dana 28. X svećano je otkrivena spomen-ploća na zgradi u kojoj je upravo na taj dan prije sto godina izabrana prva hrvatska uprava grada. Pošto je zbor Hrvatskog narodnog kazališta otpjevao himne, o znaćenju događaja kojemu je spomen-ploća posvećena, govorio je predsjednik Društva, a zatim je predsjednik Skupštine općine otkrio ploću. Prijedlog za postavljanje spomen-ploće dalo je Društvo. Skupština općine Split izradu, postavljanje, otkrivanje i čuvanje ploće povjerila je Društvo u znak priznanja za tu inicijativu. Ploću je izradio Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Splitu i dao, kao svoj doprinos 100 obljetnici Narodnog preporoda na čemu Društvo ovom prigodom najtoplije zahvaljuje.

Na inicijativu Društva, Filatelističko društvo »Split« tiskalo je prigodnu omoćnicu s pečatom. Društvo je uprilićilo već spomenuti ciklus od deset predavanja s temama vezanim uz Preporod. Za ta predavanja, koja su održali naši poznati znanstveni radnici iz Kotora, Dubrovnika, Zadra i Splita, vladalo je veoma veliko zanimanje pa je dvorana u kojoj su se održavala bila uvijek dupkom puna.

Radnoj organizaciji »Naprijed« Društvo je predložilo da današnjoj knjižari »Luka Botić« vrati ime njenog nekadašnjeg vlasnika Vida Morpurga koji se veoma istakao u vrijeme narodnog preporoda. Također je predložilo da se u knjižari postavi spomen-ploća koja će podsjećati na njenog vlasnika i ulogu knjižare u splitskom preporodu. Oba prijedloga RO »Naprijed« je prihvatila pa predstoji njihova realizacija. Komisiji za spomen-obilježja, imena ulica i trgova predloženo je da se stubištu pokraj rodne kuće prvog načelnika ponaćene općine dr Dujma Rendića-Mioćevića vrati naziv »Rendićevo stubište«, a koji su okupatori uklonili u II svjet-skom ratu.

Cjelokupni program proslave ove obljetnice tiskan je na posebnom plakatu i programu na kojem je naznaćeno da su organizatori proslave Skupština općine Split i Društvo. O aktivnostima Društva vezanim uz proslavu izvještavala je »Slobodna Dalmacija« i Radio-Split, a

na Radiju su govorili i predsjednik Društva Stanko Piplović te tajnik Arsen Duplančić.

ZAŠTITA SPOMENIKA

I u ovom razdoblju Društvo se zauzelo za zaštitu i čuvanje spomenika kulture. Dana 12. VI 1980. održan je u prostorijama Centra za arhitekturu i urbanizam sastanak Predsjedništva Društva i predstavnika Komisije za koordinaciju radova na graditeljskom nasljeđu dra Jerka Marasovića i inž. Duška Marasovića. Na sastanku se razgovaralo o problemima uređenja starog dijela grada i načinu na koji Društvo može pomoći pri njihovom rješavanju.

Budući da je Društvo dobilo patronat nad crkvicom sv. Jere na Marjanu, bilo je odlučeno da se popravi i učvrsti njen dvorišni zid. Zbog opasnosti da ne padne i ne razbije se 16. III 1981. članovi Društva Arsen Duplančić, Marijan Lozo i Ante Golomeić skinuli su sa zida renesansni reljef sv. Ivana i pohranili ga u crkvi. Zid, međutim, zbog nedovoljnih financijskih sredstava nije obnovljen.

U travnju 1981. članovi su očistili okoliš crkve sv. Trojice, a predavanjem dra T. Marasovića i člankom u »Slobodnoj Dalmaciji« od 11. XI 1981. Društvo se uključilo u javnu raspravu o izgradnji stambenih objekata u njenoj blizini.

Predstavnici Društva sudjelovali su krajem 1981. i u javnoj raspravi o uređenju sklopa samostana Gospe od Zdravljia. Njihov stav o planiranim zahvatima iznio je predsjednik u članku »Rekonstrukcija samostana na Dobrome« u »Slobodnoj Dalmaciji« od 2. II 1982. Društvo se odlučno usprotivilo premještanju tržnice u gradski park, a to je mišljenje iznijelo u »Slobodnoj Dalmaciji« od 30. III 1982.

Tajnik A. Duplančić prisustvovao je 21. VI 1982. sastanku u Općinskom javnom tužilaštvu na kojem se raspravljalo o zaštiti spomenika kulture. Predsjednik S. Piplović prisustvovao je 5. XI 1982. sastanku u Zavodu za zaštitu spomenika kulture na kojem se razgovaralo o načinu upotrebe Peristila za priredbe »Splitskog ljeta« nakon kojeg je Društvo dostavilo Zavodu svoj stav.

SURADNJA SA SRODNIM DRUŠTVIMA

U izvještajnom razdoblju surađivali smo s Društvom Dubrovčana i prijatelja Dubrovnika te Društvom Bokeljska

mornarica. Društvo Poljičana iz Omiša redovno je pozivalo Društvo na svoje godišnje skupštine dok je 5. II 1982. skupštini Društva za zaštitu spomenika kulture iz Omiša prisustvovao predsjednik Društva i tom prilikom vodio razgovore o međusobnoj suradnji. Biranjem člana Udruženja turističkih vođa u Predsjedništvo nastojala se uspostaviti tješnja suradnja s tim Udruženjem. U Komisiju za čuvanje kulturnih spomenika društva »Marjan« 22. V 1980. izabrana je Gordana Sladoljev koja se na sjednici Predsjedništva »Marjana« 5. XII 1980. založila da se Društvu povjeri patronat nad crkvicom sv. Jere na Marjanu.

Društvo je pokrenulo akciju uspostavljanja veza sa srodnim društvima u Italiji, posebno u Anconi, Firenci i Pescari.

OSTALE AKTIVNOSTI

Predsjedništvo Društva razgledalo je 20. XI 1980. Muzej narodne revolucije uz vodstvo jednog od kustosa, a 29. IV 1982. novi Vojnopomorski muzej na Gri-pama uz vodstvo predsjednika S. Piplovića. Mladen Ivić izabran je 26. II 1981. za predstavnika Društva u Savjetu Galerije umjetnina.

Na prijedlog člana Filipa Vrdoljaka bila je pokrenuta akcija za uređenje groba kipara Tome Rosandića, ali se od toga odustalo jer su kiparevi nasljednici preuzeli brigu o njegovom grobu.

Predsjednik Društvo sudjelovao je kao njegov predstavnik u radu organizacionog odbora za pripremu znanstvenog skupa arhivista održanog od 4—6. X 1982. u povodu 30. obljetnice rada Historijskog arhiva u Splitu.

Drug Ante Ganza posjetio je 13. V 1982. Predsjedništvo i govorio o organiziranju Direkcije za turizam te pozvao Društvo na suradnju.

U 1980. Želimir Čular izradio je novih 1000 komada društvenih značaka, a 1981. ponovo su tiskane novogodišnje čestitke.

Svoja izdanja Društvo šalje u zamjenu, i tako se dobivaju knjige za društvenu biblioteku.

Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Splitu, organizirajući izložbu »Pustinja Blaca«, predvidio je niz predavanja posvećenih otoku Braču. Ra-

di toga se obratilo Društvu za suradnju, a to je ono spremno prihvatilo. U okviru tog ciklusa, u studenom i prosincu 1982, održano je dvanaest veoma uspješnih predavanja.

Društvo već niz godina surađuje s Muškim pjevačkim zborom RKUD »Brodosplit« koji redovito nastupa na njegovim svečanim akademijama. Predstavnici Društva prisustvovali su 1981. i 1982.

samostalnim koncertima Zbora, a 23. XII 1982. Društvu je dodijeljena »Zahvalnica« za uspješnu suradnju na razvoju kulturnog amaterizma.

Na kraju treba navesti da je Društvo za svoju redovnu djelatnost dobilo od SIZ-a u oblasti kulture u 1980. godini 30.000,00, a u 1982. 35.000,00 din., dok je za tiskanje vodiča plakata kroz muzeje i galerije Splita dobilo 95.000,00 din.

